اخلاق در حوزه

عوامل نجات انسان

حضرت آیت‌الله علوی گرگانی

قال رسول‌الله ﷺ: «یَا عَلِیُّ، ... ثَلَاثٌ مُنْجِیَاتٌ: ... خَوْفُ اللهِ فِی‌السِّرِّ وَالْعَلَانِیَةِ، وَالْقَصْدُ فِی‌الْغِنَی وَالْفَقْرِ وَ کَلِمَةُ الْعَدْلِ فِی‌الرِّضَا وَالسَّخَط، یَا عَلِیُّ، سِرْ سَنَتَیْنِ بَرَّ وَالِدَیْکَ»

وجود مبارک رسول‌الله ﷺ در یکی از سفارشات خود به امیرالمؤمنین علیه‌السلام فرمود: سه چیز موجب نجات انسان می‌شود:

«خَوْفُ اللهِ فِی‌السِّرِّ وَالْعَلَانِیَةِ»؛ ترس از خدا هم در پنهانی و هم در آشکارا. انسان در هر دو حالت از خدا بترسد.

«وَالْقَصْدُ فِی‌الْغِنَی وَالْفَقْرِ» انسان در تمام حالات معاش و زندگی‌اش میانه‌رو باشد؛ یعنی افراط نداشته باشد. در حدّ متعادل زندگی‌اش را پیش ببرد.

«وَ کَلِمَةُ الْعَدْلِ فِی‌الرِّضَا وَالسَّخَط» در زمانی که انسان خوشحال و مسرور است، عدالت را رعایت کند که طبیعتاً در زمان خوشحال بودن، انسان دوست دارد و دلش می‌خواهد تا حدّی که بتواند روش عادلانه را پیش گیرد؛ ولی رعایت عدالت در زمان ناراحتی و غضب سخت است؛ لذا فرمود: زمانی که در حال سخط و غضب است، حال اعتدال خودش را از دست ندهد.

خداوند تبارک و تعالی می‌فرماید: «لا یَجْرِمَنَّکُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ عَلی اَلّاتَعْدِلُوا»؛ مبادا خدای ناخواسته وقتی از کسی ناراحت و یا از او عصبانی هستید، این ناراحتی شما را وادار کند به اینکه عدالت را کنار بگذارید.

«یَا عَلِیُّ، سِرْ سَنَتَیْنِ بَرَّ وَالِدَیْکَ» بعضی از پدران و مادران در پاکی و پاکیزگیشان کاری کرده‌اند که بچّه‌هایشان را بهشتی کرده‌اند. خوشا به سعادتشان! قدم اوّلی که برای ولادت بچّه‌ها گذاشتند، روی پاکی و پاکیزگی بود که همه فرزندانشان اهل بهشت می‌شوند. همه اهل سعادت می‌شوند.

در حالات مرحوم شیخ انصاری رحمه‌الله نقل شده است که ایشان با اینکه به درس خیلی اهمّیّت می‌داد و خیلی آدم محتاطی بود، روزی برای درس نیامد. شاگردها گفتند: چطور شده شیخ نیامده است؟ با خودشان گفتند: حتماً حال آقا بد شده است و الّا شیخ اصلاً بنا نداشت، درس را تعطیل کند. شاگردان تصمیم گرفتند که به منزل ایشان بروند و خبر بگیرند و وقتی به در منزل رسیدند، ایشان را دیدند و پرسیدند: آقا چرا درس تشریف نیاوردید؟ مگر خدای ناخواسته کسالتی پیش آمده است؟ فرمود: نه. گفتند: پس چرا درس تشریف نیاوردید؟ فرمود: مشغول پرستاری از مادرم بودم. مادرم مریض شده بود و پرستاری مادرم را می‌کردم.

در همین عصر خودمان، آیت‌الله‌العظمی آقای نجفی مرعشی رحمه‌الله این قضیّه را نقل می‌کنند: ما در نجف اشرف بودیم. پدرم در فوقانی خانه مشغول مطالعه درس بود و من هم پایین بودم که مادرم مرا صدا کرد که شهاب‌الدین، برو بالا و پدرت را صدا بزن و بگو ناهار حاضر است. من هم بلافاصله حرکت کردم. رفتم طبقه فوقانی که پدر بزرگوارم را صدا بزنم. وقتی رسیدم، دیدم پدرم همین‌طور که دراز کشیده بودند و مطالعه می‌کردند، خوابشان برده و کتاب هم روی سینه ایشان است. آیت‌الله مرعشی رحمه‌الله فرمود: من مردّد ماندم و نمی‌دانستم چه کار کنم. آیا پدر را صدا بزنم و اطاعت امر مادر را کنم؟ می‌ترسم پدر از خواب بیدار شده و رنجیده‌خاطر شود. از آن طرف پدر را صدا نزنم، مادر امر کرده است. چه کار بکنم؟ همین‌طور در فکر بودم که پدر را بیدار کنم یا نکنم، آخر چاره‌ای ندیدم و رفتم لبم را گذاشتم کف پای پدرم و بنا کردم پای پدر را بوسیدن. دو سه بوسه که زدم، پدرم چشم‌هایش را باز کرد. گفت: آقا شهاب تو هستی؟ گفتم: بله. فرمود: چکار می‌کنی؟ گفتم: مادر می‌گویند ناهار حاضر است. آقا فرمود: پدرم در همان لحظه دستش را به دعا بلند کرد و فرمود: ای پسرم! حالا که تو این قدر به پدرت احترام گذاشتی، خدا به تو در دنیا و آخرت عزّت بدهد و تو را جزء خادمین اهل‌بیت علیهم‌السلام قرار دهد. بعد مرحوم آیت‌الله مرعشی می‌فرمود: من این مقامی که الآن دارم، از برکت دعای آن لحظه پدرم است.

پدر یکی از علما از عوام بود. وقتی این عالم می‌خواست، همراه پدرش در مجلسی حضور پیدا کند، از پدر جلو نمی‌افتاد. به او می‌گفتند: آقا! شما ملّا و آیت‌الله هستید. می‌فرمود: نه، پدر حقّش آن‌قدر زیاد است که من نباید جلوی او راه بروم.

واقعاً حقّ مطلب هم، همین است؛ چون در روایتی امام صادق علیه‌السلام در رابطه با پدر می‌فرماید: «لَاتَرْفَعْ صَوْتَکَ فَوْقَ أَصْوَاتِهِمَا وَ لَا یَدَکَ فَوْقَ أَیْدِیهِمَا وَ لَاتَقَدَّمْ قُدَّامهما»؛ هیچ‌وقت صدایتان را بلندتر از صدای پدر و مادر نکنید. هیچ-وقت دستتان را از آنان بالاتر نگیرید و هیچ‌وقت از آنها در راه رفتن پیشی نگیرید.

منبع: انوار اخلاقی ،آیت‌الله علوی گرگانی،ج۲،ص.۱۴۹

پرس‌و جو

تعارض شعار مرگ بر آمریکا

با ممنوعیت ناسزاگویی به دشمنان در قرآن

• شبهه

در قرآن کریم، سوره انعام خداوند می‌فرماید: ای مسلمانان! به خدایان و مقدسات کافران و مشرکان ناسزا مگویید تا آن‌ها هم جاهلانه به خدای شما (مقدسات شما) توهین نکنند؛ پس چرا در کشور ما به پرچم و ملت کشور آمریکا توهین می‌شود و شعار مرگ بر آمریکا سر داده می‌شود.

فلسفه ممنوعیت ناسزاگویی به مقدسات مشرکان در آیه ۱۰۸ انعام این است که مبادا به‌بهانه آن، مشرکان خدا را دشنام دهند و به‌همین دلیل، آیه شامل شعار دادن بر علیه آمریکا نمی‌شود؛ چون اولاً شعار بر علیه آمریکا موجب دشنام‌گویی به خدا نمی‌شود. ثانیاً در دیدگاه غربی‌ها، اساساً امر مقدسی وجود ندارد و به‌همین دلیل، آمریکا نیز تقدسی ندارد تا اینکه شامل این آیه شود.

• پاسخ

«سب» در لغت به‌معنای دشمنان و فحش دادن می‌باشد که بر اساس ادب و اخلاق اسلامی ممنوع شمرده شده است؛ به‌گونه‌ای که حتی از دشنام نسبت به دشمنان و لو دشمنانی که در حال جنگ هستند، نهی شده است؛ چنانکه امام علی علیه‌السلام در واکنش نسبت به فحاشی یارانش به لشکر معاویه فرمودند : «من اکراه دارم از اینکه شما فحاش باشید!»[۱]؛ همچنین در آیه ۱۰۸ سوره انعام خداوند متعال مؤمنین را از فحش دادن به مقدسات مشرکان نهی می‌کند تا مبادا این کار باعث فحش دادن آنها به خداوند شود.[۲]

در این میان برخی معتقدند، با توجه به اینکه خداوند متعال ما را از دشنام دادن به مقدسات مشرکان نهی می‌کند؛ لذا نباید نسبت به آمریکا هیچ اهانتی صورت گرفته و مثلاً شعارهایی همچون مرگ بر آمریکا گفته شود . این در حالی است که حتی اگر این فرض را درست بگیریم که اقداماتی همچون شعار مرگ بر آمریکا، فحاشی نسبت به این کشور باشد، آیه فوق شامل این ماجرا نمی‌شود؛ چراکه فلسفه و هدفی که در پی ممنوعیت فحاشی نسبت به مقدسات مشرکان وارد شده است، عبارت است از ممنوعیت زمینه‌سازی فحاشی نسبت به خداوند و اینکه مبادا با فحاشی کردن به خدایان مشرکان، آنها را تحریک نماییم تا به خداوند متعال توهین نمایند؛ کما اینکه از صریح آیه چنین فلسفه و علتی به‌راحتی فهمیده می‌شود و مفسران نیز به آن اشاره کرده‌اند؛ به‌عنوان مثال علامه طباطبایی در تفسیر المیزان در این زمینه می‌فرماید : «چون ممکن بود مسلمین به‌منظور دفاع از حریم پروردگار، بت‌های مشرکین را هدف دشنام خود قرار داده و در نتیجه عصبیت جاهلیت، مشرکین را نیز وادار سازد که حریم مقدس خدای متعال را مورد هتک قرار دهند؛ لذا به آنان دستور می‌دهد که به خدایان مشرکین ناسزا نگویند؛ چون اگر ناسزا بگویند و آنان هم در مقام معارضه به مثل، به ساحت قدس ربوبی توهین کنند. در حقیقت خود مؤمنین باعث هتک حرمت و جسارت به مقام کبریایی خداوند شده‌اند».[۳]

بنابر این آیه فوق شامل ناسزا گفتن به آمریکا نشده و اگر هم بنا بر ممنوعیت ناسزا گویی به دشمنان باشد، باید از دلایل دیگری این ممنوعیت را استفاده نماییم .

ثانیاً، اگر هم اطلاق آیه شامل ممنوعیت ناسزاگویی به مقدسات دشمنان باشد، باز هم شامل آمریکا نمی‌شود؛ چرا که با توجه به مبانی مقبول این نظام‌ها که متأثر از جریانات مدرنیته می‌باشد، این کشورها اساساً هیچ امر قدسی را نمی‌پذیرند و در نتیجه هیچ امر مقدسی ندارند تا اینکه ممنوعیت ناسزاگویی به مقدسات، شامل این کشورها شود .

ثالثاً، فعالیت‌هایی که بر علیه آمریکا و انگلیس انجام می‌شود؛ همچون برگزاری تظاهرات روز مبارزه با استکبار جهانی و یا سر دادن شعار بر علیه این کشورها، اساساً از جنس ناسزاگویی و فحاشی نیستند تا اینکه حتی ادله ممنوعیت ناسزاگویی شامل این شعارها شود؛ بلکه این قبیل اقدامات ماهیت دیگری دارند؛ از جمله اینکه می‌تواند از جنس «برائت» از دشمنان باشد که یکی از آموزه‌های دینی به‌شمار می‌آید؛ لذا به‌عنوان مثال اطلاق «مرگ» بر دشمنان انقلاب و اسلام، در واقع اعلام برائت از سیاست استکباری و خوی سلطه‌جویی آنان است که طبق اصل تبری، التزام به آن لازم است. امام راحل قدس‌سره فرمودند: «نکته مهمی که همه ما باید به آن توجه کنیم و آن را اصل و اساس سیاست خود با بیگانگان قرار دهیم، این است که دشمنان ما و جهان‌خواران تا کی و کجا ما را تحمل می‌کنند و تا چه مرزی استقلال و آزادی ما را قبول دارند؛ به‌یقین آنان مرزی جز عدول از همه هدایت‌ها و ارزش‌های معنوی و الهی‌مان نمی‌شناسند. به‌گفته قرآن کریم، هرگز دست از مقاتله و ستیز با شما برنمی‌دارند؛ مگر اینکه شما را از دین‌تان برگردانند...».[۴] همچنین مقام معظم رهبری فرمودند: «تا وقتی‌که آرمان‌ها و اهداف قرآنی و الهی و اسلامی بر ما و بر این نظام حاکم است، این نفرت و مقابله با سردمداران استکبار جهانی و در رأس همه آمریکا، به قوت خود باقی است.»[۵]

در همین راستا شعار مرگ بر آمریکا و یا آتش زدن پرچم آمریکا نشانه خشم ملت ایران و سایر ملت‌های ستم‌دیده از سیاست‌های استکباری و ظالمانه این کشور می‌باشد و پرچم آمریکا به‌عنوان نماد و سمبل نظام استکباری و زورگو که حقوق ملت‌ها و کشورها را نادیده می‌گیرد، مورد نفرت همه ملت‌های ستم‌دیده و حتی ستم‌دیدگان آمریکایی است؛ چنانکه در سال‌های اخیر خبرهای مختلفی از به آتش کشیده شدن پرچم آمریکا در تجمعات اعتراضی ضد نژادپرستی در درون آمریکا در رسانه‌ها منتشر شد. رفتار مستکبرانه دولت آمریکا با سایر کشورها و نادیده گرفتن حقوق آنان موجب شده تا دولت آمریکا در میان ملت‌های مظلوم جهان مورد خشم و نفرت باشد و شعار مرگ بر آمریکا بیان‌گر میزان انزجار از این‌گونه رفتارهاست و ملت‌های ستم‌دیده جهان که خود را در مقابله با زیاده‌خواهی‌های این کشور تنها می‌بینند، سر دادن شعار و نیز آتش زدن پرچم این کشور را به‌عنوان اعلام انزجار و دشمنی با آن و تنها راه برخورد برگزیده‌اند. در حقیقت این رفتارها، بازتاب و عکس‌العمل مردمی در قبال رفتار دولت آمریکاست. دولت آمریکا با رفتار استکباری خویش در عمل، حقوق سایر کشورها را نادیده گرفته و هویت آنان را زیر پا گذارده و زندگی انسان‌های بسیاری را به آتش کشیده، حیات و آزادی ملت‌ها را به‌نام حقوق بشر و دموکراسی به نابودی کشانده است و ملت‌ها با رفتارهای خود، مراتب خشم و نفرت خویش را این‌گونه به نمایش می‌گذارند و در عین حال این پیام را برای مردم آمریکا می‌فرستند که بدانند که چگونه دولت‌مردان این کشور، حقوق انسانی سایر کشورها را نادیده گرفته و اعتبار بین‌المللی آنان را در میان ملت‌ها خدشه‌دار نموده‌اند تا آنان نیز، در برابر زیاده‌خواهی‌ها و جنگ‌افروزی‌های دولت‌مردان این کشور ایستادگی نمایند و نظام حاکم را به رعایت حقوق سایر کشورها و پرهیز از سلطه‌جویی فراخوانند. اگر مردم آمریکا موافق این‌گونه سیاست‌ها هستند و برای حقوق سایر کشورها و ملّت‌ها ارزشی قائل نیستند که در این صورت در کنار دولت‌مردان و شریک آنها در جنایات و تجاوزهای آن هستند و خود مورد نفرت و انزجار ملت‌ها خواهند بود؛ اما اگر مخالف سیاست‌های دولت‌مردان خویش هستند و حقوق سایر ملت‌ها را همچون حقوق خویش محترم می‌دانند، باید اعتراض و مخالفت خویش را با این رفتارها اعلام نمایند. به‌راستی ملت‌های ستم‌دیده جهان در برابر سیاست‌های استکباری آمریکا و سکوت سازمان‌های بین‌المللی و سازش کشورها و حمایت و همراهی برخی قدرت‌های بزرگ، آیا راهی برای اعلام انزجار و خشم خویش به‌جز راهپیمایی، تجمع، شعار و آتش زدن پرچم این کشور به‌عنوان نماد و سمبل نظام استکباری پیش روی خویش دارند؟ در مورد نظام جمهوری اسلامی و خشم و خروش مردمی بر علیه رفتار استکباری آمریکا کافی است، نگاهی به فهرست توطئه‌های آمریکا بر علیه ملت ایران از آغاز پیروزی انقلاب اسلامی تا امروز داشته باشیم. کودتای ۲۸ مرداد سال ۳۲، حمله نافرجام به طبس، حمایت از رژیم منفور پهلوی، حمایت از رژیم بعث در طول جنگ تحمیلی، پشتیبانی از منافقین، توقیف اموال ایران، اعمال تحریم‌های اقتصادی، تبلیغات رسانه‌ای بر علیه نظام و سرنگونی هواپیمای مسافربری، سنگ‌اندازی در راه احقاق حقوق هسته‌ای، حمایت آشکار از گروه‌ها و جریانات برانداز و مخالف نظام، دخالت در امور داخلی کشور و ... تنها گوشه‌ای از اقدامات خصمانه و سلطه‌جویانه دولت‌مردان آمریکا بر علیه نظام جمهوری اسلامی ایران است که خشم و انزجار مردم را بر علیه سیاست‌های استکباری آمریکا به‌همراه داشته و در قالب سردادن شعار مرگ بر آمریکا و نیز آتش زدن پرچم این کشور بروز یافته است.

همچنین اعمالی که ملت ایران در قبال آمریکا انجام می‌دهند، می‌تواند ماهیت دیگری داشته باشد که عبارت است از دعا، البته دعای منفی؛ به‌عنوان مثال: شعارهایی که ملت ایران بر علیه آمریکا سر می‌دهند؛ از جمله مرگ بر آمریکا، فحش و بددهنی نیستند؛ بلکه دعای منفی بر علیه این کشورها می‌باشند و بر اساس آن دعا می‌کنند که این سیاست‌های سلطه‌گرانه، نابود شوند و چنین دعاهایی اولاً واکنش طبیعی و فطری هر انسان مظلومی در برابر ظالمان می‌باشد و حداقل اقدامی است که می‌توانند در برابر ظالمان انجام دهند و ثانیاً مورد تأیید منابع دینی نیز می‌باشد؛ چنانکه در قرآن کریم نیز در کنار نهی از بدگویی نسبت به خدایان مشرکان، بارها از این دعاها بر علیه دشمنان حق استفاده کرده است که البته به بیانات مختلف از جمله لعن، نفرین و ... مطرح شده است که برخی از آنها عبارتند از :

﴿إِنَّ الَّذینَ کَفَرُوا وَ ماتُوا وَ هُمْ کُفّارٌ أُولئِکَ عَلَیْهِمْ لَعْنَةُاللهِ وَالْمَلائِکَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعین﴾[۶]، ﴿أَلا لَعْنَةُاللهِ عَلَی‌الظّالِمین﴾[۷]، ﴿قاتَلَهُمُ اللهُ أَنّی یُؤْفَکُون﴾[۸]، ﴿تَبَّتْ یَدا أَبی‌لَهَبٍ وَ تَبَّ﴾[۹]، ﴿وَیْلٌ لِکُلِّ هُمَزَةٍ لُمَزَةٍ﴾[۱۰]، ﴿وَیْلٌ لِکُلِّ أَفّاکٍ أَثیمٍ﴾[۱۱] و ... .

همچنین در روایات اهل‌بیت علیهم‌السلام نیز تعابیر متعددی همچون «قاتلک الله» ، «قاتله الله» ، «قتلک الله» و ... مشاهده می‌شود که همه اینها ضمن هم‌معنا بودن با شعار مرگ، تأییدی بر مشروعیت چنین دعاهای منفی بر علیه دشمنان می‌باشد.

نتیجه اینکه اگرچه قرآن مسلمانان را از ناسزاگویی و بددهنی نسبت به دشمنان منع می‌کند؛ اما ملت ایران در رفتارهای خود نسبت به کشورهای سلطه‌گری همچون آمریکا هرگز بددهنی و فحاشی نمی‌کنند؛ بلکه عملکرد و رفتار آنها در قبال دشمنان صرفاً واکنشی طبیعی است، در قبال جنایت‌ها و ظلم‌هایی که از سوی این کشورها بر علیه ملت ایران در طول تاریخ صورت گرفته است و ماهیت چنین واکنش‌هایی نیز یا از نوع برائت است و یا از نوع دعای منفی همچون لعن و نفرین که هر دو نوع واکنش، از نظر اسلام مشروعیت دارند و در قرآن و سنت نیز، نظایری دال بر مشروعیت آن وجود دارد.

منبع: ؟؟؟؟

• پی‌نوشت‌ها

۱- إِنّی أَکْرَهُ لَکُمْ أَنْ‌تَکُونُوا سَبَّابِین، نهج‌البلاغه، خطبه ۲۰۶؛

۲-وَ لاتَسُبُّوا الَّذینَ یَدْعُونَ مِنْ دُونِ‌اللهِ فَیَسُبُّوا اللهَ عَدْواً بِغَیْرِ عِلْم؛

۳-ترجمه تفسیر المیزان، علامه طباطبایی، ج۷، ص ۴۳۴؛

۴-صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۲۳۷ و ۲۳۸؛

۵-اطلاعات ۷۳/۸/۱۲؛

۶-بقره/۱۶۱؛

۷-هود/۱۸؛

۸-توبه/۳۰ و منافقون/۴؛

۹-مسد/۱؛

۱۰-همزه/۱؛

۱۱-جاثیه/۷.

نمایشگاه هفته پژوهش از ۲۰ تا ۲۵ آذر برپا خواهد شد

معاون پژوهشی جامعة‌المصطفی‌العالمیه گفت: در نمایشگاه هفته پژوهش امسال، علاوه بر غرفه‌های مجتمع‌ها و مراکز تابعه، فراتر از واحد تخصصی، ارائه استعدادها، ظرفیت‌ها و آورده‌های پژوهشی کل جامعة‌المصطفی هدف‌گذاری شده است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین مجید عبادی معاون پژوهشی جامعة‌المصطفی العالمیه، ۵آذر در بیست‌وسومین جلسه شورای معاونان پژوهشی جامعة‌المصطفی که به‌منظور ارائه گزارش از آخرین وضعیت و اقدامات صورت‌گرفته در خصوص هفته پژوهش، در سالن جلسات مرکزی المصطفی برگزار شد، بر اهمیت ارائه مستندات فعالیت‌های علمی جامعة‌المصطفی و انعکاس آن در عرصه رسانه تأکید کرد.

وی گفت: جمع‌آوری آثار پژوهشی المصطفائیان، تقویت سطح‌بندی‌های پژوهشی، انعکاس فعالیت‌ها و دستاوردهای علمی طلاب و دانش‌پژوهان المصطفی، نیازمند طراحی سامانه‌ای هوشمند است.

معاون پژوهش المصطفی، بر اهمیت برگزاری هرچه باشکوه‌تر نمایشگاه دستاوردهای پژوهشی المصطفی تأکید کرد و گفت: نمایشگاه امسال علاوه بر غرفه‌های مجتمع‌ها و مراکز تابعه، فراتر از واحد تخصصی، ارائه استعدادها، ظرفیت‌ها و آورده‌های پژوهشی کل جامعة‌المصطفی را هدف‌گذاری کرده است.

حمیدرضا قلی‌زاده، مدیرکل ساماندهی و پشتیبانی پژوهشی المصطفی هم در ابتدای این جلسه، گزارشی از مصوبات جلسه پیشین شورای معاونان پژوهش مراکز جامعة‌المصطفی ارائه کرد و گفت: لازم است، ظرفیت‌های داخلی مراکز جامعة‌المصطفی، ناظر به تقویت بنیه‌های دانشی محصولات پژوهشی به‌ویژه نشریات فعال‌تر گردد.

وی ضمن ارائه گزارشی از برخی اقدامات برای هفته پژوهش در سال جاری، فرایند تدوین ویژه‌نامه هفته پژوهش را به‌منظور انعکاس نظرات و دیدگاه‌های صاحب‌نظران مورد توجه قرار داد و اذعان کرد: نمایشگاه هفته پژوهش از ۲۰ تا ۲۵ آذرماه برپا خواهد شد.

وی با تأکید بر اینکه امیدواریم بتوانیم در فصل جدید اقدامات دانشی المصطفی، از ظرفیت پژوهشی همه مراکز جامعة‌المصطفی بهره‌مند شویم، خاطرنشان کرد: در نمایشگاه هفته پژوهش امسال، برآنیم تا در تبیین فعالیت‌ها و دستاوردهای مراکز مختلف المصطفی، از ظرفیت طلاب و دانش‌پژوهان بهره‌مند شویم.